

Nr 308.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående dels viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror, dels ock ändring i vissa delar av samma förordning, m. m.; given Stockholms slott den 16 april 1937.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att
dels antaga härvid fogade förslag till

1) förordning angående dels viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror, *dels ock* ändring i vissa delar av samma förordning; samt

2) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl,

dels ock bifalla det förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Förslag

till

förordning angående dels viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror, dels ock ändring i vissa delar av samma förordning.

Härigenom förordnas, dels att den Kungl. Maj:t enligt förordningen den 7 juni 1935 om accis å margarin och vissa andra fettvaror tillkommande befogenheten att meddela förordnande jämlikt 1 § i förordningen beträffande vara, som levereras intill utgången av juni månad 1937, skall utsträckas att avse vara, som levereras intill utgången av juni månad 1939, dels ock att 4, 5, 7, 8 och 14 §§ i förordningen skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

4 §.

Det åligger — — — oduglig vara.

Där så finnes påkallat, må kontrollstyrelsen ålägga viss tillverkare att avlämna deklARATION för kortare tid än kalenderkvartal samt inom kortare tid än en månad efter utgången av den föreskrivna deklARATIONSperioden.

Har tillverkare under deklARATIONSperioden till utrikes ort eller svensk frihamn utfört accispliktig vara under sådan tullkontroll, som i 12 § tullstadgan sägs, äger han att för den utförda kvantiteten göra motsvarande avdrag i deklARATIONEN. För åtnjutande av dylik rätt skall vid deklARATIONEN fogas bevis från vederbörande tullmyndighet angående den utförda varans vikt och beskaffenhet samt dagen för utförseln.

Tillverkare, som under deklARATIONSperioden levererat accispliktig vara till annan tillverkare, äger för den levererade varan göra avdrag i deklARATIONEN, om vid denna fogats intyg av köparen, att denne mottagit varan för att därav bereda annan accispliktig vara.

5 §.

Tillverkares skyldighet att avlämna deklARATION upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits till kontrollstyrelsen. Dock skall deklARATION avlämnas för den deklARATIONSperiod, under vilken rörelsen upphört.

7 §.

Accis skall inbetalas å statsverkets checkräkning i riksbanken för kontrollstyrelsens räkning.

8 §.

1 mom. Tillverkare är skyldig att, där kontrollstyrelsen så prövar nödigt, ställa säkerhet för accis till belopp, som kontrollstyrelsen finner erforderligt.

Ställes ej vid anfordran sådan säkerhet, må kontrollstyrelsen meddela tillverkaren förbud tills vidare, till dess säkerhet ställts, att tillverka vara, för vilken accis skall utgå.

2 mom. Försummar någon att inbetala accis, som det enligt denna förordning åligger honom att erlægga, må accisen på framställning av kontrollstyrelsen utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

14 §.

Den, som utan anmälan, varom i 3 § sägs, eller i strid mot förbud, som avses i 8 § 1 mom., tillverkar vara, för vilken accis skall utgå, straffes med dagsböter, ej under tio, samt gälde accis för den vara, som av honom tillverkats.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för överträdelse av förbud, som avses i 8 § 1 mom., samma förseelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är stadgat för sådan förseelse.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1937.

F ö r s l a g

till

förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl.

Härigenom förordnas, att 5, 6, 9 och 17 §§ förordningen den 14 juni 1933 om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

5 §.

Det åligger — — — levererade kvantiteterna.

Där så finnes påkallat, må kontrollstyrelsen ålägga viss tillverkare att avlämna deklaration för kortare tid än kalenderkvartal samt inom kortare tid än en månad efter utgången av den föreskrivna deklarationsperioden.

6 §.

Tillverkares skyldighet att avlämna deklaration upphör, sedan skriftlig anmälan om rörelsens upphörande och dagen därför ingivits till kontrollstyrelsen. Dock skall deklaration avlämnas för den deklarationsperiod, under vilken rörelsen upphört.

9 §.

1 mom. Tillverkare är skyldig att, där kontrollstyrelsen så prövar nödigt, ställa säkerhet för skatt till belopp, som kontrollstyrelsen finner erforderligt.

Ställes ej vid anfordran sådan säkerhet, må kontrollstyrelsen meddela tillverkaren förbud tills vidare, till dess säkerhet ställts, att tillverka vara, för vilken skatt skall utgå.

2 mom. Försummar någon att inbetala skatt, som det enligt 7 § åligger honom att erlägga, må skatten på framställning av kontrollstyrelsen utmätas med det belopp, vartill kontrollstyrelsen efter verkställd undersökning fastställer densamma.

17 §.

Den, som utan att hava gjort sådan anmälan, varom i 4 § sägs, eller i strid mot förbud, som avses i 9 § 1 mom., tillverkar i 1 § omförmäld vara, straffes

med dagsböter, ej under tio, samt gälde skatt enligt den i 2 § angivna grund för den vara, som av honom tillverkats.

Fortsätter någon under tid, då han är ställd under tilltal för överträdelse av förbud, som avses i 9 § 1 mom., samma förseelse, skall han, när han därtill varder lagligen förvunnen, för varje gång stämning därför utfärdats och delgivits, fällas till det ansvar, som är stadgat för sådan förseelse.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1937.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 16 april 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

För följande varor, som inom riket tillverkas för försäljning, nämligen a) margarin, b) konstister, c) matolja och d) annat ersättningsmedel för smör eller flott än något av de förut nämnda samt e) fettemulsion skall enligt förordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror, i den mån Kungl. Maj:t så förordnar, erläggas accis efter vad i förordningen närmare stadgas. Accisen utgår för varje slag av accispliktig vara med det belopp, högst 60 öre för varje kilogram av varans nettovikt, som Kungl. Maj:t bestämmer. Accisens belopp må bestämmas olika för fettemulsioner med lägre och med högre fetthalt. Förordningen, som trädde i kraft den 1 juli 1935, innefattar befogenhet för Kungl. Maj:t att meddela förordnande om erläggande av accis beträffande vara, som levereras intill utgången av juni månad 1937.

Berörda förordning överensstämmer med det av Kungl. Maj:t i proposition nr 233 till 1935 års riksdag framlagda förslaget utom såvitt angår accisens maximibelopp, som enligt propositionen föreslagits till 50 öre för kilogram. I enlighet med hemställan i samma proposition beslöt riksdagen jämväl (skrivelse nr 265), att i den mån förordnande om uttagande av accis av Kungl. Maj:t meddelades, Kungl. Maj:t skulle äga att för tid, varunder sådan accis utginge, i huvudsaklig överensstämmelse med vad chefen för finansdepartementet anför till statsrådsprotokollet i ärendet förordna, att med accisförordnandet avsedd vara skulle beläggas med tull, som motsvarade den för densamma bestämda accisen, eller, därest tull å varan redan utginge, en med accisbeloppet förhöjd tull, dock att från sådan tull eller tullförhöjning skulle undantagas accisbelagd vara, som infördes uteslutande för tillverkning i och för försäljning av annan accisbelagd vara.

Jämlikt förordnanden av Kungl. Maj:t har accis uttagits med 30 öre för kilogram å margarin, som levererats under senare halvåret 1935, och med 20 öre för kilogram å margarin, som levererats under tiden från 1936 års

ingång till och med den 26 september 1936. Sedermera har Kungl. Maj:t förordnat, att accis skall utgå med 30 öre för kilogram för följande varor, vilka levereras under tiden från och med den 27 september 1936 tills vidare intill utgången av juni månad 1937, nämligen margarin, konstister, hållande mera än en procent vatten, samt sådan vara, som i förenämnda förordning betecknas såsom annat ersättningsmedel för smör eller flott, förutsatt att varan håller mera än en procent vatten. Samtidigt med dessa förordnanden om uttagande av accis har Kungl. Maj:t med stöd av oförmälda bemyndigande av riksdagen fastställt tullen å margarin till belopp, motsvarande den ordinarie tullsatsen av 15 öre för kilogram med tillägg av margarinaccisen. De senast meddelade förordnandena innefattas i två särskilda kungörelser den 18 december 1936, nr 607 och 608. Någon accis å andra fettvaror än de förut angivna har hittills icke uttagits.

I det genom årets statsverksproposition framlagda förslaget till riksstat för budgetåret 1937/1938 har — under antagande att accis komme att utgå enligt i huvudsak nu gällande grunder — upptagits en inkomstittel accis å margarin och vissa andra fettvaror till ett beräknat belopp av 15 miljoner kronor.

Närmare motivering för fortsatt uttagande av accis å här avsedda varor har lämnats av chefen för jordbruksdepartementet i anförande till statsrådsprotokollet den 2 april 1937 vid beslut om avlåtande till riksdagen av proposition, nr 284, angående prisreglerande åtgärder på jordbrukets område. I anslutning till vad därvid anförts torde nu böra för riksdagen framläggas förslag om utsträckning intill utgången av juni månad 1939 av befogenheten för Kungl. Maj:t att förordna om uttagande av accis enligt förutnämnda förordning. Därjämte torde för samma tid böra äskas bemyndigande av riksdagen i fråga om tullen å accisbelagd vara av enahanda innebörd som för närvarande gäller.

Såsom framgår av årets statsverksproposition (Utgifterna, för flera huvudtitlar gemensamma frågor, punkt 8) avses kontrollstyrelsen, som har att utöva tillsyn över erläggandet av ifrågavarande accis, skola från och med den 1 juli 1937 i räkenskapshänseende erhålla ställning såsom huvudförvaltning med rätt att anlita statsverkets checkräkning i riksbanken. Därvid skulle uppbörden och redovisningen av accismedlen överflyttas från statskontoret till kontrollstyrelsen. Den sålunda ifrågasatta omläggningen, mot vilken riksdagen icke haft något att erinra (skrivelse nr 50), påkallar ändring av 7 § förordningen om accis å margarin och vissa andra fettvaror.

I detta sammanhang torde jag jämväl få beröra uppkommen fråga om vissa andra ändringar i bland annat nyssnämnda förordning.

Enligt förordningens bestämmelser grundas utgörandet av accisen å en av vederbörande tillverkare kvartalsvis avgiven deklARATION rörande den myckenhet accispliktig vara, som under kvartalet levererats till köpare. DeklARATIONEN, som tillverkaren har att avgiva på tro och heder, skall avlämnas till kontrollstyrelsen inom en månad efter utgången av det kvartal, densamma av-

ser. Samtidigt därmed skall tillverkaren erlægga den accis, som belöper å den i deklarationen upptagna varukvantiteten. Kontrollen därå att tillverkarna i vederbörlig ordning fullgöra sin deklarationskyldighet verkställer kontrollstyrelsen i huvudsak genom granskning av deklarationerna mot tillverkarnas bokföring. Styrelsen har jämsides därmed att tillse, att de debiterade accisbeloppen i föreskriven tid och ordning inbetalas.

I skrivelse den 19 februari 1937 har *kontrollstyrelsen* framhållit, att, enligt vad erfarenheterna under senare tid givit vid handen, nyssnämnda bestämmelser icke till fullo erbjöde den säkerhet för att de debiterade accisbeloppen verkligen inflöte till statskassan, som skäligen borde finnas. Styrelsen anför härutinnan i huvudsak följande:

Med det nuvarande systemet för accisinbetalningen hava margarinfabriker-na med utgången av den tredje månaden under varje kvartal hunnit ådraga sig en i många fall betydande accisskuld till statsverket. Särskilt då fråga är om mindre och ekonomiskt svaga företag kan lätt en sådan situation inträda, att svårigheter uppstå att erhålla betalning för den upplupna accisen. Anmärkas må, att accisskulden i verkligheten ytterligare ökas genom förloppet av den månad, varunder accisen skall inbetalas, under vilken givetvis ytterligare accis debiteras. Då några bestämmelser, som i likhet med malt-dryckstillverkningsförordningens föreskrifter ålägga vederbörande tillverkare att antingen erlægga skatten i förskott eller ock utverka anstånd för dess erläggande mot ställande av säkerhet, icke finnas, inträder för statsverket all-tid en viss risk att gå miste om accisbelopp för utlämnade accispliktiga varor. Tidigare hava samtliga debiterade belopp, avseende margarinnaccis, till fullo influtit, utan att styrelsen behövt tillgripa den i 8 § accisförordningen omför-målda åtgärden att föranstalta om utmätning av utebliven accis, men vad angår den å fjärde kvartalet 1936 belöpande accisen, vilken skolat erläggas före den 1 februari 1937, har styrelsen nu i tvenne fall varit nödsakad att an-lita rättslig bevakning av statsverkets accisfordran.

Då styrelsen ansett angeläget, att detta otillfredsställande förhållande såvitt möjligt undanröjes, har styrelsen tagit i övervägande, huruvida icke sådana ändringar av accisbestämmelserna böra vidtagas, att statens ekonomiska in-tresse av margarinnaccisen i nämnda hänseende bättre säkerställes. Styrelsen har därvid funnit, att risken för statsverket skulle minskas, om deklarations-perioden bestämdes till kortare tid än ett kvartal och om därjämte den tid, inom vilken deklarationen skall avgivas, angåves till kortare tid än en månad. Härigenom skulle erläggandet av debiterade accisbelopp komma att fördela sig å flera inbetalningar under året och i motsvarande grad avse mindre be-lopp för varje gång än vad nu är fallet, varjämte accisskulden skulle allenast i mindre grad ökas genom den begränsade respittiden för accisbetalningens verkställande. Emellertid lär en fullt tillfredsställande ordning på detta om-råde icke vinnas, med mindre tillverkarna i den omfattning så kan anses av förhållandena påkallat åläggas skyldighet att ställa bästa betryggande säkerhet för accisens utgörande. Styrelsen har funnit, att bägge de nu omförmålda möj-ligheterna böra utnyttjas, för vilket ändamål ändringar torde böra ske i accis-förordningen. Därvid lär dock icke vara erforderligt, att berörda anordnin-gar genomföras generellt utan synes tillräckligt, att ett stadgande införes i för-ordningen, vilket lämnar kontrollstyrelsen befogenhet att i fall, där så är på-kallat, förelägga en tillverkare kortare deklarationsperiod än ett kvartal eller kortare tid för deklarationens och inbetalningens fullgörande än en månad eller ock skyldighet att i erforderlig omfattning ställa säkerhet för accisens er-

läggande, med möjlighet för kontrollstyrelsen att även kunna anlita lämplig kombination av dessa utvägar.

I anslutning till vad sålunda anförts har kontrollstyrelsen framlagt förslag till ändring av 4, 5, 8 och 14 §§ förordningen om accis å margarin och vissa andra fettvaror. Förslaget innebär i korthet följande. Stadgande om kontrollstyrelsens befogenhet med avseende å deklarationsperiod och tid för deklarations avgivande har intagits i 4 §. Enligt detta stadgande skulle kontrollstyrelsen, där så finnes påkallat, kunna ålägga viss tillverkare att avlämna deklARATION för kortare tid än kalenderkvartal samt inom kortare tid än en månad efter utgången av den föreskrivna deklarationsperioden. Sistnämnda paragraf liksom ock 5 § hava underkastats vissa av berörda tillägg påkallade smärre jämkningar i formellt hänseende. Såsom ett nytt moment i 8 § har intagits bestämmelse om skyldighet för tillverkare att, där kontrollstyrelsen så prövar nödigt, ställa säkerhet för accis till belopp, som kontrollstyrelsen finner erforderligt. I syfte att giva denna bestämmelse effektivitet har densamma kompletterats med föreskrift om befogenhet för kontrollstyrelsen att meddela förbud för tillverkare, som ej vid anfordran ställer sådan säkerhet, att intill dess så skett fortsätta tillverkningen. Vidare hava straffbestämmelserna i 14 § utvidgats till att omfatta även tillverkning, som bedrives i strid mot meddelat förbud, i samband varmed straffminimum höjts från 10 till 20 dagsböter. Beträffande överträdelse av tillverkningsförbud har slutligen meddelats särskild straffbestämmelse för det fall att förseelsen fortsättes under det åtal är anhängigt.

I förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl hava i 5, 6, 9 och 17 §§ meddelats bestämmelser analoga med dem, som kontrollstyrelsen nu föreslagit ändrade i fråga om margarinaccisen. Ehuru några sådana omständigheter, som föranlett styrelsen att påkalla ändring av margarinaccisförordningen, hittills icke förelegat beträffande skatten å oljekakor och fodermjöl, har styrelsen ansett konsekvensen bjuda, att de båda förordningarna bringas i överensstämmelse med varandra även i förevarande avseende, och har styrelsen fördenskull framlagt förslag jämväl till ändring av nyssnämnda paragrafer i förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl.

Över kontrollstyrelsens förevarande framställning hava, efter remiss, utlå-tanden avgivits av riksräkenskapsverket den 6 och av kommerskollegium den 13 mars 1937. Kommerskollegium har tillika överlämnat från Kooperativa förbundet, förening u. p. a., Margarinfabrikenas försäljningsaktiebolag samt föreningen Sveriges fria margarinfabriker inhämtade yttranden i ärendet.

Riksräkenskapsverket, som funnit de av kontrollstyrelsen påtalade förhållandena vara av sådan natur, att ändrade föreskrifter i fråga om den om-handlade skatteuppbörden snarast böra utfärdas, har för sin del tillstyrkt bifall till framställningen.

Kommerskollegium har i sitt utlåtande till en början lämnat följande redogörelse för innehållet i de till kollegium inkomna yttrandena:

Varken *Kooperativa förbundet* eller *Margarinfabrikernas försäljningsaktiebolag* hade haft något att erinra mot de föreslagna författningsändringarna. *Kooperativa förbundet* hade emellertid samtidigt uttalat önskemål om vissa ytterligare ändringar av ifrågavarande förordningar. Sålunda hade förbundet i avseende å deklarationsbestämmelserna i 4 § förordningen om accis å margarin och vissa andra fettvaror föreslagit, att tillverkare skulle få rätt att i deklARATIONEN göra avdrag icke blott, såsom enligt förordningens nuvarande lydelse, för den kvantitet accispliktig vara, som utförts till utlandet, utan även för dylik vara, som utförts till frihamn. Därjämte hade förbundet föreslagit särskilda bestämmelser i syfte att få generell tillämpat ett enklare och billigare förfarande för styrkande av i deklARATIONEN avdragen varukvantitet än det, som i många fall kommit till användning. Vad åter anginge förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl hade förbundet påvisat olägenheter för tillverkarna till följd av att i denna förordning saknades motsvarande bestämmelse om avdragsrätt vid deklARATION, som funnes medgiven i margarinaccisförordningen. Detta hade exempelvis lett till att förbundets dotterföretag, aktiebolaget Karlshamns oljefabriker, nödgats inbetala skatt för hela den tillverkade och försålda kvantiteten, trots att den avgjort största delen av tillverkningen exporterats, samt först efter särskild framställning erhållit restitution av å exporterad kvantitet belöpande skatt. Sålunda hade bolaget under 1936 haft att erlægga en nettoskatt av 1,824,790 kronor 20 öre men därutöver nödgats temporärt erlægga sedermera restituerade belopp på sammanlagt 3,232,741 kronor 9 öre. Detta vållade ränteförlust och onödiga besvär. Det syntes felaktigt, att sådana regler gällde, som i onödan krävde disponibelt kapital till så stora belopp.

Föreningen Sveriges fria margarinfabriker hade hemställt, att kollegium ville bestämt avstyrka den av kontrollstyrelsen föreslagna författningsändringen. Till stöd härför hade anförts, att margarintillverkarnas kreditgivning verkade därhän, att de i stor utsträckning stode delcredere för accisen och vid tidpunkten för accisens inleverande hade utstående fordringar till ett värde av minst tre gånger accisbeloppet. Det vore icke mer än rätt och billigt att tillerkänna margarintillverkarna, såsom statens skatteindrivare, förmånsrätt för accisens belopp i återförsäljares konkurs och likaledes att skydda kronans rätt hos tillverkarna genom att i förmånsrättshänseende likställa accisen med kronoutskylder. En dylik lagändring syntes vara betydligt enklare att genomföra än de ganska vidlyftiga ändringar, som kontrollstyrelsen föreslagit, varjämte den föreslagna befogenheten för styrelsen att bestämma vilka tillverkare som skulle åläggas redovisa accisen med kortare avräkningsperioder förutsatte en lika ömtålig som svårbedömlig prövning av de enskilda fabrikernas förhållanden och otvivelaktigt skulle komma att gynna de större företagen.

För egen del har *kommerskollegium* ansett de av kontrollstyrelsen anförda skälen för en ändring av nu gällande bestämmelser på förevarande område böra vinna beaktande. Kollegium har vidare yttrat i huvudsak följande:

Ur åtskilliga synpunkter funne visserligen kollegium mindre tilltalande, att olika bestämmelser skulle kunna komma att gälla för olika företag, men å andra sidan syntes en genomgående ändring av de hittills gällande bestämmelserna knappast vara av behovet påkallad ur förevarande synpunkt. Kol-

legium utginge från att den kontrollstyrelsen enligt förslaget medgivna rätten till skärpning av bestämmelserna komme att tillämpas mera i undantagsfall, då synnerligen starka skäl föreläge, och ansåge sig under denna förutsättning böra tillstyrka, att författningsändringar vidtoges i det av kontrollstyrelsen angivna syftet.

De av Kooperativa förbundet framförda önskemålen rörande vissa lättnader funne kollegium beaktansvärda, och det syntes icke saknas skäl för att i förevarande sammanhang överväga genomförandet av erforderliga författningsändringar. På grund av den begränsade remisstiden hade kollegium emellertid icke haft möjlighet att verkställa erforderlig utredning för att kunna framlägga förslag i ämnet.

Vad slutligen anginge föreningen Sveriges fria margarinfabrikens begäran om lagbestämmelser i syfte att tillförsäkra margarintillverkare förmånsrätt för margarinnaccisens belopp i återförsäljares konkurs, funne kollegium densamma icke förtjäna avseende. Tillverkares fordran hos återförsäljare å erlagd accis vore i ifrågavarande avseende att likställa med exempelvis importörs fordran för erlagd tullavgift, och det skulle tvivelsutan leda till betänkliga konsekvenser, därest i avseende å margarinnaccisen särskild förmånsrätt skulle medgivnas.

Sedan kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen därefter var för sig anbefallts att avgiva utlåtande i anledning av vad Kooperativa förbundet och kommerskollegium sålunda anfört i fråga om önskvärdheten av vissa författningsändringar utöver dem, som föreslagits av kontrollstyrelsen, hava utlåtanden därutinnan inkommit från kontrollstyrelsen den 5 och från generaltullstyrelsen den 9 april 1937.

Kontrollstyrelsen har anfört bland annat:

De av Kooperativa förbundet framförda önskemålen åsyfta dels sådan ändring av 4 § margarinnaccisförordningen, att avdrag finge av tillverkaren verkställas i deklarationen jämväl för skattepliktig vara, som utförts till svensk frihamn, dels att utfärdande av sådant bevis av tullmyndighet, som enligt samma paragraf skall fogas vid deklarationen för styrkande av skedd utförelse, måtte kunna ske på enklare sätt och med mindre kostnad för tillverkarna än vad nu vore fallet, dels ock ändrade bestämmelser i förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, avseende att bereda tillverkare av nämnda fodermedel rätt att — i stället för medelst restitutionsförfarande enligt 11 § — genom avdrag i skattedeklarationen i likhet med vad som enligt 4 § margarinnaccisförordningen gäller beträffande exporterade accispliktiga fettvaror erhålla eftergift för skatt för skattepliktiga fodermedel, som av tillverkaren exporteras.

Beträffande det förstnämnda spørsmålet är, såvitt kontrollstyrelsen kan finna, någon ändring av 4 § margarinnaccisförordningen av sakliga skäl icke motiverad. Enligt 6 § frihamnsförordningen skall nämligen frihamn, såvitt angår tull- och andra införselavgifter samt tillverkningsavgifter, anses såsom utrikes ort. Då margarinnaccisen enligt kontrollstyrelsens mening är att hänföra till begreppet tillverkningsavgift, skulle alltså utförelse till svensk frihamn av accispliktig fettvara i fall, varom här är fråga, vara att jämställa med utförelse till utrikes ort. En ändring i överensstämmelse med Kooperativa förbundets hemställan skulle alltså allenast innebära ett formellt förtydligande.

I fråga om de gjorda erinringarna rörande ett enklare och billigare system för erhållande av ovan omnämnda bevis för styrkande av skedd export finner styrelsen det visserligen önskvärt, därest desamma kunna vinna beak-

tande, men då denna angelägenhet ligger utanför styrelsens förvaltningsområde, saknar styrelsen möjlighet att bedöma, i vad mån detta kan ske. I allt fall vill det förefalla, som om åtgärder i berörda syfte lämpligen icke böra genomföras enbart för det fall, som i framställningen avses, utan borde spörsmålet härom bliva föremål för en mera generell omprövning.

Vad slutligen angår den ifrågasatta förändrade anordningen för beredande av skattebefrielse för av tillverkare exporterade skattepliktiga fodermedel må erinras, att bestämmelser härutinnan för närvarande äro innefattade i 11 § förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl samt i den med stöd av nämnda författningsrum utfärdade kungörelsen den 20 juli 1933 (nr 488) angående restitution av skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl. I enlighet härmed hava fabrikanterna hittills haft att utverka generaltullstyrelsens tillstånd att erhålla skatterestitution för av dem tillverkad vara, som utföres till utrikes ort eller svensk frihamn. Då skatten skall erläggas inom en månad efter varje kvartals utgång och frågan om skatterestitutionen först kan prövas vid en senare tidpunkt därefter, hava fabrikanterna under mellantiden måst ligga ute med de skattebelopp, som åvilat exporterade varupartier. Detta förhållande skulle väl i och för sig måhända icke behöva anses särskilt anmärkningsvärt, om det icke i verkligheten förhölle sig så, att större delen av de från fabrikanterna utlämnade varupartierna, för vilka skatt skall erläggas, exporteras och den erlagda skatten därför regelmässigt kommer att till motsvarande del återbetalas. Under de senast förflutna åren utgjorde utlämningen och exporten från de å detta område verk samma företagen:

År	Utlämnung ton	Därav export ton
1935	124,901	64,981
1936	145,598	80,488

Den återverkan, som nämnda förhållande medfört beträffande fabrikanternas erläggande resp. återbekommande av skatt, belyses närmare av de av Kooperativa förbundet lämnade uppgifter, varav framgår, att av ett erlagt skattebelopp å 5,057,531 kronor hava under år 1936 restituerats ej mindre än 3,232,741 kronor. Förutom den ränteförlust, som härigenom åsamkas fabrikanterna, medför den nu föreskrivna ordningen för erhållande av skattebefrielse vid export besvär och omgång, som i viss mån betungar företagen och som även för tullmyndigheten torde åstadkomma visst merarbete. Med hänsyn härtill finner kontrollstyrelsen i likhet med kommerskollegium önskvärt att för ändamålet i fråga kunna åstadkomma ett enklare förfarande, utan att statens skatteintresse därför behövde äventyras. För styrelsens egen del har det nuvarande systemet även inneburit en nackdel såtillvida, att det samma icke medgivit för styrelsen att vid budgetberäkningar eller eljest kunna ange den behållna skatteinkomsten av den inhemska fodermedelstillverkningen, då restitutionerna för den exporterade delen av produktionen handhafs av tullverket.

Såsom i ärendet framhållits, gäller enligt margarinaccisförordningen — vilken i övrigt till sin utformning är överensstämmande med förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl — för beredande av skattebefrielse ett för tillverkarna vida enklare förfarande. I margarinaccisförordningen saknas bestämmelser rörande rätt till restitution av accisen vid export, men innefattas, såsom ovan antytts, i stället i 4 § andra stycket ett stadgande, som medgiver tillverkare rätt att för accispliktiga varor, som exporteras under sådan tullkontroll, som i 12 § tullstadgan sägs, göra motsva-

rande avdrag i den föreskrivna accisdeklarationen, varvid exporten skall styrkas genom vederbörligt intyg av tullmyndigheten. Erfarenheten har givit vid handen, att detta förfarande, låt vara att det kommer till användning i mera begränsad omfattning, icke medfört några olägenheter ur kontrollsynpunkt. Kontrollstyrelsen kan för sin del därför ej finna något hinder föreligga, att en motsvarande anordning vinner tillämpning även för åstadkommande av skattebefrielse för av tillverkare exporterade skattepliktiga fodermedel, hänförliga till förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl. Kontrollen över avdragets riktighet komme att verkställas av den för ändamålet av styrelsen utsedde bokföringssakkunnige kontrollanten i samband med den kvartalsvis skeende deklarationsgranskningen gent emot företagens bokföring. Det må nämnas, att skatt, varom här är fråga, för närvarande erlägges av allenast 3 å 4 företag, till vilka kontrollen i detta sammanhang alltså skulle inskränka sig.

Ett genomförande av den sålunda tilltänkta anordningen påkallar ändring av 5 och 11 §§ i förordningen om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl, vartill förslag upprättats av kontrollstyrelsen. Enligt förslaget skulle till 5 § fogas ett nytt stycke av samma innebörd som förut omförmälda bestämmelse i 4 § margarinaccisförordningen. Enär skattepliktig vara kan tänkas i vissa fall komma att exporteras av andra än tillverkare skulle restitutionsbestämmelsen i 11 § alltjämt bibehållas men erhålla en av tillägget till 5 § betingad ändrad lydelse.

Generaltullstyrelsen har anfört följande:

Vidkommande först Kooperativa förbundets anmärkning däremot, att i förordningen om skatt å oljekakor saknades motsvarighet till den i 4 § margarinaccisförordningen förekommande bestämmelsen om avdragsrätt vid deklaration, får styrelsen erinra, att margarinaccisen är lagd under kontrollstyrelsens inseende, medan däremot såväl kontrollstyrelsen som generaltullstyrelsen hava befattning med oljekaksskatten. Denna skatt uppbäres sålunda vid införsel genom generaltullstyrelsen underställda organ men vid inhemsk tillverkning genom kontrollstyrelsens försorg. Restitution vid utförsel kan avse såväl införd som i riket tillverkad vara. En bestämmelse av den av Kooperativa förbundet åsyftade innebörden skulle under dessa förhållanden vara ägnad att minska statens säkerhet, i det att fara för dubbelrestitution under vissa omständigheter kunde tänkas uppkomma. Den av Kooperativa förbundet påstådda olägenheten av ränteförlust synes vara åtskilligt överskattad. Inom generaltullstyrelsen behandlas ärenden angående ifrågavarande restitution med största möjliga skyndsamhet, och det förhållandet, att i ett enstaka fall längre dröjsmål uppkommit med restitutionens utbetalning, har enligt vad styrelsen inhämtat berott på särskilda sammanstötande omständigheter. På grund härav torde Kooperativa förbundets berörda yrkande åtminstone ej för närvarande böra föranleda någon åtgärd.

Vad härefter angår förslaget att i margarinaccisförordningen införa uttrycklig bestämmelse därom, att avdragsrätt föreligger ej blott vid utförsel till utlandet utan jämväl vid utförsel till svensk frihamn, så torde även utan en dylik bestämmelse vara uppenbart, att avdrag medges även i sistnämnda fall. Styrelsen finner vid sådant förhållande en bestämmelse av angivet innehåll icke nödvändig men har — därest densamma för undvikande av eventuella missförstånd likväl skulle anses önskvärd — givetvis intet att erinra mot det ifrågavarande förtydligandet i författningstexten.

Departements-
chefen.

Vad kontrollstyrelsen i förevarande ärende anfört har bibragt mig den uppfattningen, att åtgärder böra vidtagas för att bättre säkerställa inbetalningen till statsverket av här ifrågavarande accis- och skattemedel. Det av styrelsen i sådant syfte framlagda förslaget — i huvudsak innebärande att styrelsen i fall av behov skulle kunna beträffande viss tillverkare förordna om förkortning av betalningsterminerna samt kräva säkerhet för avgifternas erläggande och meddela förbud mot tillverkning intill dess säkerhet ställts — innefattar enligt min mening en lämplig lösning av frågan, och jag tillstyrker alltså förslagets genomförande. Dock torde tillräckliga skäl icke föreligga för den av styrelsen förordade höjningen av straffminimum i 14 § margarinaccisförordningen och 17 § förordningen om oljekaksskatten.

Ehuru den i 4 § margarinaccisförordningen intagna bestämmelsen om rätt för tillverkare att i deklaration göra avdrag för accispliktig vara, som under tullkontroll utförts »till utlandet», uppenbarligen omfattar även det fall, då utförsel skett till svensk frihamn, anser jag mig böra till förebyggande av varje tvekan hos de deklarationspliktiga om bestämmelsens rätta innebörd föreslå, att det citerade uttrycket utbytes mot orden »till utrikes ort eller svensk frihamn», vilket sistnämnda uttryck förekommer i förordningen om oljekaksskatten.

Enligt vad jag under hand inhämtat är frågan om åstadkommande av ett enhetligt förfarande beträffande utfärdandet av bevis för styrkande av skedd export för närvarande under övertvägande inom generaltullstyrelsen. Någon åtgärd härutinnan från Kungl. Maj:t sida torde vid sådant förhållande icke nu vara påkallad.

Vad slutligen angår frågan om införande av en förändrad anordning med avseende å beredande av skattefrihet för av tillverkare exporterade skattepliktiga fodermedel, vill jag icke förneka, att det nuvarande systemet, enligt vilket restitutionsvägen alltid måste anlitas, kan lämna utrymme för en berättigad kritik. Med hänsyn till vad generaltullstyrelsen anfört i fråga om de konsekvenser, som skulle kunna följa av ett medgivande i förevarande fall av avdragsrätt i deklarationerna i likhet med vad som redan gäller beträffande margarinaccisen, har jag emellertid ansett en ändring i sådan riktning icke böra ske utan en mera ingående utredning än den som i detta sammanhang kunnat företagas, och jag är följaktligen icke beredd att nu framlägga något förslag i detta ämne.

Under återopande av vad i det föregående anförts och då proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen torde kunna avlåtas utan hinder av att den för propositioners avlämnande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

dels antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

1) förordning angående dels viss utsträckning av Kungl. Maj:ts befogenhet att meddela förordnande jämlikt 1 § för-

ordningen den 7 juni 1935 (nr 259) om accis å margarin och vissa andra fettvaror, dels ock ändring i vissa delar av samma förordning; samt

2) förordning angående ändring i vissa delar av förordningen den 14 juni 1933 (nr 329) om skatt å oljekakor och vissa slag av fodermjöl,

dels ock besluta att, i den mån förordnande om uttagande av accis enligt förordningen om accis å margarin och vissa andra fettvaror av Kungl. Maj:t meddelas, Kungl. Maj:t skall äga att för tid, varunder sådan accis utgår, förordna, att med accisförordnandet avsedd vara skall beläggas med tull, som motsvarar den för densamma bestämda accisen, eller, därest tull å varan redan utgår, en med accisbeloppet förhöjd tull; dock att från sådan tull eller tullförhöjning skall undantagas vara, som införes uteslutande för tillverkning i och för försäljning av annan accisbelagd vara.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

R. Borgström.
